

lin lukion tasa-arvo- ja
yhdenvertaisuussuunnitelma

Sisällys

Johdanto.....	2
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset (kevät 2023)	2
Toimet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi.....	3
Lukuvuosi 2023–2024	3
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutus ja arviointi	3
Toiminta häirintä-, kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa	4
Muita aiheeseen liittyviä hyödyllisiä lähteitä.....	4
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset	5

Johdanto

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat periaatteessa samaa asiaa: syrjimättömyyden ja tasavertaisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä, kansalaisuudesta, iästä, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, vakaumuksesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä riippumatta. Lainsäädännössä ja viranomaistyössä tasa-arvo tarkoittaa useimmiten sukupuolten tasa-arvoa. Muihin syrjintäperusteisiin viitattaessa käytetään yhdenvertaisuuskäsitettä.

Tämän suunnitelman tarkoitus on edistää lin lukion sukupuolten välistä tasa-arvoa ja koko oppilaitoksen yhdenvertaisuutta. Se käsittelee lukion tämänhetkistä tilannetta ja kertoo, kuinka yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa voidaan edistää sekä kuinka syrjintään puututaan.

Suunnitelman teko perustuu yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014) ja tasa-arvolain (609/1986) muutoksiin tammikuulta 2015. Oppilaitokset ovat velvollisia laatimaan toiminnan kehittämiseen tähtäävän toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman.

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

(Oikeusministeriön ylläpitämä yhdenvertaisuussivusto, luettu 17.5.2023: <https://yhdenvertaisuus.fi/mita-on-yhdenvertaisuus>)

Tasa-arvolain tarkoitus on parantaa naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Se edellyttää, että miehille ja naisille järjestetään samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen.

(Opetushallituksen nettisivusto, luettu 17.5.2023: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnittelu-oppilaitoksissa>)

lin lukiossa järjestetään joka toinen vuosi henkilökunnalle ja opiskelijoille tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely, jonka tuloksia käsitellään sekä lukion opettajakunnan kesken että lukiolaisten kanssa. Kyselyn tulokset ovat pohjana tämän suunnitelman teossa ja säännöllisessä päivittämisessä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset (kevät 2023)

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan liittyvä kysely toteutettiin opiskelijoille oppitunnin aikana 13.3.2023. Vastauksia 67 kpl. Henkilökunta täytti oman vastaavan kyselynsä. Kyselyn perusteella lukiomme on turvallinen paikka, eivätkä opiskelijat oleta koulun puuttuvan vapaa-ajalla tapahtuvaan häirintään. Muutamia huomioita kyselystä:

- 20% opiskelijoista on sitä mieltä, että opettajien suhtautuminen opiskelijaan, opiskelijan arviointi ja opettajan vaatimustaso ovat riippuvaisia opiskelijan sukupuolesta.
- Henkilökunnan kyselyn perusteella opettajat ja henkilökunta eivät koe kohtelevansa opiskelijoita epätasa-arvoisesti.

- 22% opiskelijoista ei tule mielellään kouluun.
- Opiskelijoiden avovastauksien perusteella herää kysymys, otetaanko riittävästi huomioon hiljaiset, muualta muuttaneet, yksinäiset, aiemmin kiusatut ja vähävaraiset?
- Kysely tuloksineen on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman liitteenä. Avoimet vastaukset on tietosuojasyistä jätetty tuloksista pois.

Toimet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi

Joka lukuvuonna pyritään suunnittelemaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusaiheeseen liittyvää ohjelmaa kunkin vuoden teeman mukaisesti. Lukuvuoden ensimmäisessä ryhmänohjauksessa käsitellään koko kouluyhteisön toimintaohjeita tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lisäksi ryhmänohjauksessa tiedotetaan, kuinka toimia kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa. Lisäksi opiskelijakunnan hallitus sitoutetaan osaksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnittelua ja toteuttamista.

Lukuvuosi 2023–2024

Ensisijaiset toimet ja käytänteet, joihin opiskelijoiden, opettajien, hallinnon ja muun henkilökunnan tulisi panostaa lukuvuonna 2023–2024:

- Henkilökunnan tulee pohtia omaa suhtautumistaan tasa-arvoon ja sukupuolten moninaisuuteen.
 - Seksuaalineuvoja Sara Hakala lupautui pitämään teemasta tilaisuuden lukiolla opiskelijoille ja opettajille.
- Syksyn ryhmäytymispäivään tulossa uusi parempi sisältö: pienemmät ryhmät, 7 ryhmänvetäjää. Ryhmäyttämistä jatketaan koko lukuvuoden, jotta kukaan ei jäisi ulkopuolelle.
- Lukuvuonna 2023–2024 yhtenä toimenpiteenä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi lin lukiossa nimetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava.
- Koko lukion henkilökunnan tulee kohdella kollegoitaan arvostavasti sekä kohdata opiskelijat kunnioittavasti ilman ennako-odotuksia.
- Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta pyritään edistämään luomalla yhteenkuuluvuuden tunnetta yhteisissä tapahtumissa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutus ja arviointi

Suunnitelman toteutumista ja uudistamista koordinoi opiskelijahuoltoryhmä yhteistyössä opiskelijakunnan hallituksen kanssa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan tasa-arvokyselyillä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toteutetaan joka toinen vuosi ja kyselyn tulokset käydään sekä opiskelijoiden että opettajien kanssa läpi. Tulosten pohjalta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava koordinoi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämistä.

Toiminta häirintä-, kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa

Kuinka toimitaan häirintä-, kiusaamis- ja väkivaltatapauksissa (opiskelijoille)

- 1) Pyydä häiritsijää lopettamaan.
- 2) Kerro häirinnästä tai kiusaamisesta lukion häirintäyhdyshenkilölle tai rehtorille tai kenelle tahansa luotettavaksi kokemallesi henkilökunnan edustajalle.
- 3) Iin lukion henkilökunta ryhtyy tarvittaviin toimiin häirinnän lopettamiseksi.
- 4) Häiritsijä saattaa joutua rikoslain ja vahingonkorvauslain mukaiseen vastuuseen teoistaan.

Lisätietoa ja tarkemmat toimintaohjeet opiskelijalle: [Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa](https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opus-seksuaalisen-hairinnan-ennaltaehkaisemiseksi-ja-siihen-puuttumiseksi-kouluissa-ja-oppilaitoksissa) <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opus-seksuaalisen-hairinnan-ennaltaehkaisemiseksi-ja-siihen>

Kuinka toimitaan häirintä-, kiusaamis- ja väkivaltatapauksissa (koulun koko henkilöstö)

- 1) Kuuntele opiskelijaa.
- 2) Ole yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön tai rehtoriin.
- 3) Sovi yhdessä jatkotoimenpiteet, miten edetään häirintäyhdyshenkilön/rehtorin ja opiskelijan kanssa:
 - a. keskusteluajat asianosaisten kanssa
 - b. arvioi yhdessä täyttyvätkö kriteerit ottaa yhteyttä poliisiin, sosiaalihuoltoon tai muihin viranomaisiin

Tarkemmat toimintaohjeet opettajille ja henkilökunnalle: [Opas seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa](https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opus-seksuaalisen-hairinnan-ennaltaehkaisemiseksi-ja-siihen-puuttumiseksi-kouluissa-ja-oppilaitoksissa) <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opus-seksuaalisen-hairinnan-ennaltaehkaisemiseksi-ja-siihen>

Häirintäyhdyshenkilö tukee ja neuvoo

Iin lukioon nimetään häirintäyhdyshenkilö. Häirintäyhdyshenkilö voi olla sama henkilö kuin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava.

Oppilaitoksen nimeämän häirintäyhdyshenkilön tehtävänä on tarjota neuvontaa ja tukea häirintää, ahdistelua, kiusaamista, syrjintää tai muuta epäasiallista kohtelua kohdanneille opiskelijoille.

Häirintäyhdyshenkilöön voi olla yhteydessä myös silloin, kun on nähnyt häirintää ja/tai haluaa keskustella siitä. Häirintäyhdyshenkilö käsittelee jokaisen tapauksen luottamuksellisesti eikä minkäänlaisiin jatkotoimenpiteisiin ryhdytä ilman asianomaisen suostumusta. Häirintäyhdyshenkilö on vaitiolovelvollinen.

Muita aiheeseen liittyviä hyödyllisiä lähteitä

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/mukana-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuustyö-toisella-asteella>

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset

Hei!

Opiskelijoita ei aina kohdella koulussakaan tasa-arvoisesti. Ehkä sinä olet huomannut epäkohtia, joihin tahdot muutoksia. Vastaathan huolellisesti seuraaviin kysymyksiin niin osaamme rakentaa koulustamme oikeudenmukaisemman.

A Perustietoja vastaajasta

Kysymys	Vastanneet %	Vastanneet lkm / kaikki
1. sukupuoli	100,0%	67 / 67
Vastausvaihtoehdot	%	lkm
1.1. ☒ a) poika	46,3%	31
1.2. ☒ b) tyttö	52,2%	35
1.3. ☐ c) muu	0,0%	0
1.4. ☒ d) en halua vastata	1,5%	1

B Viihtyvyys, turvallisuus ja koulun toimintakulttuuri

Kysymys	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
2. B.1 Tuletko mielelläsi kouluun?	77,6% 52	22,4% 15	0,0% 0	100,0% 67 / 67
3. B.2 Tunnetko olosi turvalliseksi koulussa?	100,0% 67	0,0% 0	0,0% 0	100,0% 67 / 67
4. B.3 Pystytkö kääntymään opettajan puoleen, jos sinulla on huolia koulussa?	85,1% 57	13,4% 9	1,5% 1	98,5% 66 / 67
5. B.4 Koulussa jokainen saa olla oma itsensä ja ilmentää sukupuoltaan tai sukupuoleettomuuttaan haluamallaan tavalla	89,6% 60	9,0% 6	1,5% 1	98,5% 66 / 67
Yhteensä:	88,1% 236	11,2% 30	0,7% 2	99,3% 266 / 268

C Opetus ja ohjaus

Vastaa seuraaviin väittämiin. Olet kuluneen vuoden aikana kokenut, että...	Kyllä	Ei	Vastanneet
Kysymys	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
7. C.1 opiskelijan sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja kohtelee häntä.	19,4% 13	80,6% 54	100,0% 67 / 67
8. C.2 opiskelijan sukupuoli vaikuttaa opintosuoritusten arviointiin.	13,4% 9	86,6% 58	100,0% 67 / 67
9. C.3 opettajat asettavat erilaisia vaatimuksia opiskelijan sukupuolesta riippuen.	14,9% 10	85,1% 57	100,0% 67 / 67
10. C.4 kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta.	89,6% 60	10,4% 7	100,0% 67 / 67
11. C.5 opettajat sallivat tyttöjen ilmaista mielipiteitään tunneilla.	95,5% 64	4,5% 3	100,0% 67 / 67
12. C.6 opettajat sallivat poikien ilmaista mielipiteitään tunneilla.	98,5% 66	1,5% 1	100,0% 67 / 67
13. C.7 poikia rohkaistaan tekemään heitä itseään kiinnostavia oppiainevalintoja..	100,0% 67	0,0% 0	100,0% 67 / 67
14. C.8 tyttöjä rohkaistaan tekemään heitä itseään kiinnostavia oppiainevalintoja.	100,0% 67	0,0% 0	100,0% 67 / 67
15. C.9 poikia rohkaistaan tutustumaan myös perinteisesti naisvaltaisiin ammatteihin.	83,6% 56	16,4% 11	100,0% 67 / 67
16. C.10 tyttöjä rohkaistaan tutustumaan myös perinteisesti miesvaltaisiin ammatteihin.	83,6% 56	16,4% 11	100,0% 67 / 67
Yhteensä:	69,9% 468	30,1% 202	100,0% 670 / 670

D Oppikirjat ja muu opetusaineisto

Onko oppikirjoissa tai muissa opetusaineistoissa	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
Kysymys	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki

18. D.1 perinteisiä sukupuolirooleja noudattavia tekstejä tai kuvia?	73,1% 49	22,4% 15	4,5% 3	95,5% 64 / 67
19. D 2 perinteisiä sukupuolirooleja rikkovia tekstejä tai kuvia?	52,2% 35	41,8% 28	6,0% 4	94,0% 63 / 67
20. D.3 esimerkkejä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä ja sateenkaariperheistä?	67,2% 45	28,4% 19	4,5% 3	95,5% 64 / 67
Yhteensä:	64,2% 129	30,8% 62	5,0% 10	95,0% 191 / 201

E Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä

Oletko viimeksi kuluneen vuoden aikana kokenut tai havainnut	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
Kysymys				
22. E.1 vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä?	16,4% 11	83,6% 56	0,0% 0	100,0% 67 / 67
23. E.2 loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta?	19,4% 13	79,1% 53	1,5% 1	98,5% 66 / 67
24. E.3 sosiaalisessa mediassa kuvia tai julkaisuja, jotka koit loukkaavaksi tai ahdistavaksi?	11,9% 8	86,6% 58	1,5% 1	98,5% 66 / 67
25. E.4 epäasiallisia viestejä tai puheluja, jotka koit ahdistaviksi?	11,9% 8	86,6% 58	1,5% 1	98,5% 66 / 67
26. E.5 lähentelyä tai fyysistä koskettelua, jonka koit epämiellyttäväksi tai ahdistavaksi?	11,9% 8	86,6% 58	1,5% 1	98,5% 66 / 67
27. E.6 seksuaalisia ehdotuksia tavalla, jonka koit ahdistavana tai epämiellyttävänä?	13,4% 9	85,1% 57	1,5% 1	98,5% 66 / 67
28. E.6 muuta, jonka olet kokenut sukupuoleen perustuvaksi tai seksuaaliseksi häirinnäksi?	10,4% 7	88,1% 59	1,5% 1	98,5% 66 / 67
Yhteensä:	13,6% 64	85,1% 399	1,3% 6	98,7% 463 / 469
Jos vastasit johonkin kohdan E kysymykseen myöntävästi	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
Kysymys				
29. E.8 kohdistuiko häirintä sinuun?	14,9% 10	50,7% 34	34,3% 23	65,7% 44 / 67

30. E.9 kerroitko häirintään syyllistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai	10,4% 7	53,7% 36	35,8% 24	64,2% 43 / 67
31. E.10 saatoitko häirintätapausten koulun henkilökunnan tietoon?	1,5% 1	61,2% 41	37,3% 25	62,7% 42 / 67
32. E.11 syylistyikö häirintään toinen opiskelija?	6,0% 4	56,7% 38	37,3% 25	62,7% 42 / 67
33. E.12 kuuluiko häirintään syyllistynyt koulun henkilökuntaan?	0,0% 0	62,7% 42	37,3% 25	62,7% 42 / 67
34. E.13 ryhtyikö koulu riittäviin toimenpiteisiin asian selvittämiseksi?	4,5% 3	58,2% 39	37,3% 25	62,7% 42 / 67
35. E.14 jatkuuko häirintä edelleen?	1,5% 1	61,2% 41	37,3% 25	62,7% 42 / 67
Yhteensä:	5,5% 26	57,8% 271	36,7% 172	63,3% 297 / 469
Oletko itse koulussasi viimeksi kuluneen vuoden aikana	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
Kysymys	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
36. E.15 syyllistynyt kohdissa E.1. – E.7. esitettyihin tekoihin?	1,5% 1	89,6% 60	9,0% 6	91,0% 61 / 67
F Muuta	Kyllä	Ei	(ei vastausta)	Vastanneet
Kysymys	% lkm	% lkm	% lkm	% lkm / kaikki
38. F.1 Oletko saanut tarpeeksi tietoa sukupuolten tasa-arvosta koulussasi?	89,6% 60	10,4% 7	0,0% 0	100,0% 67 / 67
39. F.2 Oletko kokenut sukupuolestasi haittaa koulussasi?	4,5% 3	94,0% 63	1,5% 1	98,5% 66 / 67
40. F.3 Käyttäytyisitkö koulussa toisin, jos olisit toista sukupuolta?	28,4% 19	67,2% 45	4,5% 3	95,5% 64 / 67
41. F.4 Onko koulusi tasa-arvoinen?	89,6% 60	7,5% 5	3,0% 2	97,0% 65 / 67
Yhteensä:	53,0% 142	44,8% 120	2,2% 6	97,8% 262 / 268